

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosè & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de
Coloniae Agrippinae, 1689

In Feriam Quintam post Dominicam Passionis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56368](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56368)

in omni via non bona, malitiam autem non odit, inde sæpe ora cum Ecclesia; & nostras etiam rebelles compelle propitius voluntates, tamen Deum omnia posse per gratiam. Pro- *etc.*

FERIA QUINTA,

DOMINICÆ PASSIONIS.

CONCIO SECUNDA.

DE CONVERSIONE MAGDALENÆ.

Judicium Christi in causâ Magdalenzæ prolatum, quò *fortis armatus* ab eâ ejicitur, & *fortior superveniens* eam occupat.

Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.

Lucæ 7.

Jucunda est sed vera cogitatio S. Joannis Chrysostomi in titulum Psalmi 50. Sicut pictores coloribus suis ac penicillo ponunt ob oculos quicquid in rerum natura existit, terras, & maria, campos, montes, flumina & rivos, plantas, arbores, animalia, homines eorumque actiones bella, certamina, cædes, victorias, uno verbo, quæcunque intueri hocce in mundo nostri oculi possunt, eodem modo Scripturas virtutis atque vitii pictores quodammodo esse. Nam ipsæ Sermonis penicillo peccatorem justum, penitentem, stantem, cadentem, resurgentem, vacillantem pingunt: Et quemadmodum pictores Barbaros & cædes efficiunt: sic etiam ipsæ peccatum inducunt, nunc impetum fa-

ciens, nunc victum ac prostratum; Dæmonesque rursus, nunc bellum inferentes, nunc bello laceffitos atque profligatos; Quoniam igitur ipsis est ea ars, summo studio eam cognoscamus: Nam pictorum quidem tabulas, si cum voluptate, tamen sine fructu intuemur: Quid enim refero ex Regis aut Imperatoris imaginis aspectu, ego qui neque Rex fieri volo, nec possum? Quid iuvat hominem divitè aspexisse, cum eo aspectu fortunam meam non commutem; immò si pauper sum, in video: si dives, aliorum invidia premo? At si peccatorem qui lapsus sit, ac postea surrexerit, intueor huiusmodi spectaculum doctrinæ argumentum mihi existit: eodem modo si virum iustum stantem videro, huiusmodi exemplar

me ad virtutē rectā ducit: ex hoc enim spectaculo pugnandi ac vincendi rationem addisco: rursus si probum virum cecidisse videro, hinc ego cautior existam. Hæc à me idè prolata sunt ob hodiernum Evangelium; ubi mirabilis Magdalenæ conversio describitur: *Et ecce mulier quæ erat in civitate peccatrix.* Hæc est Imago; hoc enim Evangelium imaginem voco: Siquidem varias personas in eo conspicio: nimirum peccatorem accedens & obtruncatū: pœnitentiam astantem, ac Deo supplicias ferentem: misericordiam desuper lucentem, humilitatem multos lacrymarum fontes, à confessione promanantes habentem. Sed quia aspicere non sufficit, nisi etiam intelligamus, auxilium petamus à cælo & lucem, **AVE MARIA,**

Judæi veteres denominavere tribunalia sua domum iudicii: quorum cum triplex genus haberent, sicut notavit doctus Annalium Ecclesiasticorum Scriptor, unum vocabant domum Iudicii trium virorum, ubi minoris momenti causæ dijudicabantur: alterum domum Iudicii 23. virorum, aut Synedrium parvum, ubi agebantur causæ maioris momenti, uti de vita morteque reorum. 3. Domum Iudicii 72 virorum, vel ut ait Maldonatus, unius & 70 quod magnum Synedrium appellabatur, vel magnum Concilium, ubi mentio tantum fiebat negotiorum maximi momenti ad communem Status rationem pertinentium. Secundum hanc loquendi formam appellare possumus domum Simonis Pharisæi, Iudicii domum: cum in ea hodie agantur decidanturque causæ complures cuiuscunque conditionis, in conversione Mariæ Magdalenæ, celeberrimæ peccatricis, pœnitentisque magni nominis: quæ perdita erat funditus, nisi prioribus iam annis perdita fuisset: cuius peccata etiam optabilia videntur: si tamen ita loqui expedit: quod purgata &

absterla fuerint tot lacrymis: quæ ad exemplum erit peccatoribus, ad speculum pœnitentibus, ad fiduciam meticolis, ad securitatem desperatis, & quam omnia mirabuntur sæcula, tanquam prodigium miraculumque bonitatis ac misericordiæ Dei. *Isa. 21. Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculum.* Opus hinc diebus integris haberem, ad explicandum vobis uti oportet, mirabilia prodigiolaque iudicia, quæ universa in illius gratiam pronuntiata sunt, eius ore cui auctoritas omnis iudicandi à Patre suo data est: *Neque enim Pater iudicat quemquam, sed omne iudicium dedit Filio:* At quoniam hora una spatium valde angustum & breve est ad argumenta usque adeo proluxa, me contraham ad unicum, reliqua suspicionibus vestris committens: maiorem siquidem habetis fidem ei qui hæc iudicia præsidet, quam ut dubitare possitis de ipsius integritate, quoniam *iudicia eius vera iustificata in semetipsa.*

Hocce iudicium est illud de quo ipse loquitur apud Ioan. 12. *Nunc iudicium est mundi, nunc prin. eps huius mundi ejicitur foras.* Iudicium in bonam & malam partem sumitur: Dicitur enim *Ier. 48. Iudicium Moab, id est condemnatio; & contra Ezech. 30. dicitur iudicium viduæ & pauperis: & Isaïæ 1. Iudicate pupillo, defendite viduam.* Iudicium itaque est liberatio mundi à servitute Dæmonis. fitque cum *Princeps huius mundi ejicitur foras.* Ad nostrum ergo propositum.

Veniat in mentem eius parabola quæ est apud Luc. cap. 11. *Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt ea quæ possidet. Si autem fortior eò supervemens vicerit eum; universa arma eius auferet, in quibus confidebat, & spolia eius distribuet:* Ecce parabola: explicationem audite.

Et ecce Mulier quæ erat in civitate peccatrix. Diabolus diuturnitate temporis invalerat & occuparat variis fraudibus, artificisque ac dolis,

lis, animam & corpus Mariæ Magdalena. Et ecce occasiones possessionis:

1. Eius libertas quod sui iuris fuisset, cum Patre & Matre careret, neque sororem natu majorem sequeretur, nec Lazarum audiret, rei domesticæ intentos, sed per domos discurreret ac vagaretur. Infœlix libertas quæ sepe affert seruitutem:

2. Eius nimius cultus in vestibus & ornatu: est enim fœmineum genus φιλόκοσμον ait Hieron. Epist. 12. Unde vanitas in eâ, & nimia sui complacentia; cum se pulchram videret.

3. Desiderium placendi: quod nunquam potest esse innoxium: nam ut ait Tertull. lib. de Cultu fœmin. cap. 2. Non de integrâ conscientia venit studium placendi per decorem, quem naturaliter invitatore libidinis scimus: hinc vident ut videantur, unde tam multa incommoda; nam si placere voluit, placuit: hinc nimia curiositas; mollis otiositas; religionis neglectus, & virtutum contemptus: omne studium est videre & videri, adire, & adiri, &c. Idem lib. de velandis Virginibus cap. 4. Eiusdem libidinis est videri & videre: lavicem se eadē oculorum genera desiderant.

4. Amari voluisse, & quod ferè sequi solet amatam fuisse: Hinc enim in ea ut & in omnibus quæ eadem cupiditate tenentur, mala innumera in aspectibus, in colloquiis, in muneribus, in amoris testimoniis, in osculis, in tactibus & in aliis quæ S. Hieronymus vocat perituræ virginitalis argumenta. Quid non Lazarus, quid non Martha conati sunt ut eam averterent? Quid non monuerunt, quid non deprecati sunt? Negavit illa se eo genere & ea conditione natam ab illis abstinere velle: se hominum sermones minimè curare, cum innocentissimi quique calumniis imperantur: sibi testem esse conscientiam quod nihil se indignum moliretur, & ita se nihil timere.

Ex his igitur initiis Dæmon puellam jam omni ope destitutam majoribus machinis aggredditur, atque ita obsidet ut in summum ba-

rathrum demerserit. Nam primo lapsu fit audacior; deinde impudentior; postea naufragium simul facit & pudoris & pudicitia; utque eò ut abjecta omni reverentia sese passim prostituendam obtulerit: quod verbis illis Evangelista significat: *Et ecce mulier quæ erat in civitate peccatrix*: quæ vox usu antiquorum famosam meretricem significat: quod & modò Chrysologus innuit sic loquendo serm. 93. non peccatrix solùm, sed totius civitatis facta fuerat ipsa peccatum.

Hinc originem habuit invasio ipsius à Dæmone: nam ut est Spiritus immundus, ejusmodi domicilio delectatur. Potrò non unus, aut alter eam invadere, sed, ut ait S. Marcus, septem Dæmones in ejus corpus sunt ingressi. Quid verò non egere in illâ, quid non per illam; Quot juvenum & virorum animos impio amore adulsere: Unus os eius occupat, & per eam loquebatur: alius sedebat in oculis, alius in capillis: hic in vultu, alter in lingua: ille in sinu, alter in manibus: septimus in pectore: atque innumeras, & ipsa accendebant flammæ, & extra ipsam in obvios quosque jaciebant. Ipsa verò quid non interim patiebatur in animo & in corpore, ab illo immani Tyranno, qui quotidie novis ejus peccatis invalescebat: *Custodiebat nimirum atrium suum fortis armatus*, atque in pace erant omnia quæ possidebat: Possidet nempe atrium suum, licet sit tantum tyrannus, & usurpator; possidet, inquam, ut qui assuetudine servitutis, sit Dominus: ibi itaque custodias agit, ne expellatur; intellectum tenebris, & erroribus involvit; voluntatem amore sui ipsius & comodorum, interclusam tener, ut & variis affectibus, & peccatis, carnem passionibus, & deliciis impedit obstringitque; totam denique animam immò & totum corpus, mala consuetudine adeò tenaciter occupat, ut omninò non possit expelli, nisi fortior, qui unus est Deus, potentissima sua gratia superveniat.

Sed nunc est iudicium mundi, nunc Princeps huius mundi

mundi ejicietur foras. Christus enim verus rex animarum qui eas liberaturus venerat, hanc Babylonem, sibi tamen dilectam, posuit in miraculum conversionis, & liberationis. Sed antequam ordinem judicij videamus, Hic te quaeso, ô peccator, velut in speculo, intueri:

1. Miserabile statum tuum, & quo ordine agaris in præcipitia, seu in malorum extremum. Ordo est per minora, & paulatim progressus ad maiora. Initio fiunt omnia, quæ licent; postea quæ nec expediunt, neque ædificant; deinde quæ non licent; denique immanissima, & turpissima.

2. In quem statum deveniatur per consuetudinem: ut etiam maxima peccata vilescant, omni timore abiecto.

3. Tyrannidem Dæmonis, qui fit Dominus anima & corporis.

4. Quæ sit illa custodia quæ adhibet, ut in pace sint omnia quæ possidet, & nihil dominatum eius perturbet, cum est Dominus pacificus: quod toties monet Apostolus, & præsertim ad Rom. 6. *Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, ut obedatis concupiscentiis eius*, nempe corporis, cui animam, peccatum subicit.

5. Quantum sibi carere debeant iuvenes & puellæ omnia irritamenta libidinis tum à se, tum ab aliis. Tu miser incenderis illis oculis illo vultus colore, illis capillis, illa voce, illo incestu, in quibus Dæmon residet. Ille est qui hæc tibi desideria immitit, illos ardores, illa incendia. Quid mirum si decipiaris, si capiaris? Et illa non creduntur, sed sentiuntur. Quis unquam de Magdalena judicasset eam possessam à Dæmonibus? Est enim duplex possessio: Vna turbulentior, altera verò in speciem mitior, sed longe exitiosior, qualis fuit possessio Magdalena. Et miramur sæpe tam improbos esse, & cæcos amores? Sed nimirum Dæmon homines excæcat, ac demeritat. Vnde non ita à vero aberrarunt veteres, qui post Socratem & Platonem, Amorem

Dæmonium esse sinxerunt, crudele, barbarum, immitte, furiosum. Alioqui vide unde sit ut sæpe formosissimæ mulieres sed castæ, non ita urant ut procaces minus pulchræ, nisi quia Dæmon in quibusdam residet, ut in domo sua, ut in arce; unde faces libidinis immitit ac furoris: utiq; videndo scæmina, &c.

Ad ordinem judicij redeamus: Cum audis iudicium statim æquitate in judicis quæ observata est, & in re, & in modo: In re quidem, quoniam Dæmon non est verus animæ Dominus, sed tyrannus, atque usurpator, unde merito privatur usui pato dominio: In modo etiam, quia uti ad invito non ingreditur, ita neque ab invito expellitur, uti enim peccata liberè fiunt ita liberè debent expiari. Eo itaque modo Magdalenam adoritur Deus, ut volentem & amantem liberet, ac de libertate gaudentem.

1. Itaque fortior supervenis, atque totum invadit,

Supervenire significat 1. inopinatum adventum cum esset hostis magis securus & custodiret atrium suum: 2. determinatam voluntatem succurrendi: 3. aggressionem, quæ facta est per imperiū cum exprobratione, & per increpationem, qua Christus solitus est uti cum Dæmones expelleret. Ille itaq; fortior Christus est: fortior certè non solum ut Deus, sed etiam ut homo, propter unionem humanitatis cum Deo. De illo enim singulariter dixit Isa. cap. 7. *Et vocabitur nomen eius fortis*; & David Psal. 23. *Dominus fortis, & potens, Dominus fortis in prælio.* Et præcursor Ioannes Baptista Matth. *Fortior me est.* Ille autem supervenit, quod non opinantem adversarium, & suapræda securum aggressus est nempe cum atrium custodiret, hoc est, cum, oblectam ad ignorationem sui status reduxisset, ablato omnilumine notitiæ & sui ipsius, & Dei. quidem venit tunc repente, animam subita luce illustrando, &c. Deinde supervenit, succurrendo miseræ & cum plena voluntate eam libe-

ipsum liberari non posse, sed egere alterius potentioris auxilio: ille autem potentior, nec alius homo esse potest; nec Angelus: oportet ergo ut sit Deus: eo enim per peccata venit, ut nemo succurrere possit, nisi singulariter Deus misereatur: & ita Christus peculiari amore Magdalena motus eius liberationem aggreditur. Demum *Supervenit* eam potentissimè liberando: cum summa autoritate, ut qui esset verus & legitimus Dominus atri, quin & ipsius tyranni infaustis: expellit enim illum per increpationem, & per imperium dicendo ei, sicut dicebat Mich. & Archangelus Dæmoni in Epistola Iudæ. *Imperet tibi Deus.*

2. Fortem alligat: quomodo enim diriperet domum eius, nisi prius ligasset: ligat autem (inquit Augustinus) dum vel impedit ut tenet, vel dum mitigat eius tentationes, ut nimirum non impediatur inspirationem ac vocationem divinam juxta illud Iobi cap. 40. *Qui fecit eum applicabit gladium eius:* Enim verò nisi Deus cohiberet inimicum, eos motus in animis excitaret ut tota mens perturbaretur: uti quotidie videmus eos qui Concionibus intersunt, minimè tamen moveri ijs quæ dicuntur, propter motus quos ille excitat. Hinc factum ut cum Magdalena mitius tractaretur, persuaderi sibi passa sit ut Christum concionantem audiret (nam uti advertit S. Gregorius, in Contione à Christo permota est, atque impulsæ ad pœnitentiam.) Sed id accidit quod Christus eam absentem gratia sua sollicitavit, ac prævenit; alioquin ad eum audiendum non venisset. Itaque & Magdalena supervenit, & Dæmoni, isti ut fortio-rem ligaret, illi, ut miseræ succurreret: prius enim ut dico iterum, Christus ad eam inspiratione accessit ut veniret, quam veniret ipsa, ut audiret: quod & ait Gregor. Homil. 33. & his verbis: *Quid miramur, fratres, Mariam venientem, an Dominum suscipientem?* di-

Tom. III,

cam an trahentem? Sed melius dicam trahentem & suscipientem, quia nimirum ipse per misericordiam traxit in eum, qui per mansuetudinem suscepit foris.

3. Itaque ligato Dæmone Christus anima domum aggreditur, sagittis & missilibus inspirationum, quibus totam concutit, ut eam aliqua tandem ratione ingrediatur.

1. Igitur adortur intellectum, erroribus, & teneribus obsessum & variis impetibus illustrationibus, quæ illum illuminant instar fulgurum; aperiendo interiores ipsius oculos, ut ei patefaciat, quod non aspiciebat antea, declararet quod hæc tenus ignoraverat, aut non animadverterat, demanstrando id ipsi alio quam solebat modo præbendo illi lucem ac sensum interiorem veritatum quas percipit, aut quæ subito in eius memoria nascuntur, quod quidem fit tanta vi atque vehementia, ut cor intremiscat, & quasi loco suo dimoveatur: ut loquitur Iobus. Tunc verum est quod ait David Psal. 76. *Illuxerunt coruscationes tuae orbis terra, commota est & contremuit terra.* Quasi dicat: oportet fulgetis hæc, detectas terræ fuisse res terribiles & formidabiles, quandoquid terra inde commota est ac intremuit. Radii ad peccatorem vibrati, sunt illustrationes Spiritus sancti quibus ipsi aperit duas abyssos, unam miseriarum suarum, alteram misericordiarum Dei.

Cum igitur verba Salvatoris ferirent aures, & animum Magdalena, immittebat eius in mentem mille lumina, & sensa; declarans ipsi 1. vitæ suæ deformitatem sordium suarum & turpitudinis dedecus. 2. Peccati malitiam, offensæque divinæ gravitatem. 3. Periculum in quo erat damnationis æternæ. 4. Vanitatem rerum omnium, brevitatem vitæ, certitudinem mortis, Dei Iudiciorum severitatem, acerbiter cruciatuum, æternitatis longitudinem: quorum ab conspectu contremuit, formidat, infremuit, moveri incipit, &

Y

loco

eam adiuuare: nam imaginatio plurimum conspectu cōtremat, formidat, infremat, moueri incipit, & loco mutari. Adverte porò conuersionem quamlibet inchorari timore, quia Deus aggreditur animam sicut inimicā, neque amor unquam primus in animam introit nisi metu prægresso; quemadmodum S. Augustinus edocet usque adeo ut si timor exiguus, est itidem exiguus amor futurus sit, nullusque, si nullus est timor: nec enim amor ingreditur nisi per ianuam quam timor facit qui quidē ita sanctus est ut Deus solus sit illius author. Inde iudica an vitiosus sit, quando quidem eum Deus in animam infundit.

Verum ut Magdalenam maiori suauitate ducat; eadem illustratio mille veritates æternas ei detegit prioribus blandiores; ponit ob oculos virtutum pulchritudinem, bonorum æternorum magnitudinem, Infinitam Maiestatem Dei qui offenditur, beneficia quæ in ipsam contulit, eius in omni loco præsentiam providentiam quam habet in suos, patientiā peccatā, misericordiā in perquirendā, in ipsa ex quāvis mereretur Inferos: Quibus ab cogitationis, tremat stupore criminum quæ admittit, pudore suffusa quod Creatorem pro creatura deseruerit. Inde sit ut cōsequenter statuatur persequi cū spiritu amoris quod inchoauit timore

Sed hoc lumen naturæ est igneæ, itaque non tantum illuminat, sed calefacit: quare voluntatem incendit incredibili salutis suæ desiderio sed tali impetu, ut nullas moras patiatur. Ita Magdalena non expectat Christum in domum rediisse, sed ut ait textus, *Ut cognouit quod Iesus accubisset in domo pharisei, attulit alabastrū*: Nempe lauciata erat amore; & sicut cerva vel ad fontem, vel ad dictamnium cucurrit, ut vel solatium quæreret, vel remedium.

Post acquisitas sibi duas animi potentias, aggreditur duas inferiores carnis, scilicet imaginationem & sensualitatem, sive appetitum, quibus fortis amartus valide utitur, & ubi

solet munire se & recipere: Siquidem quod advertendum est, ob istarum occupationem dicitur, custodire atrium suum seu propugnaculum: intrare enim in potentias superiores nequit, sed eas impugnat per inferiores; & illas custodit dominatu quem sumit in portas exteriores, quæ quidem sunt sensus, qui nec aperiuntur nec clauduntur nisi ipsius consensu: quod ut melius intelligatur,

Nota 1. Cum ex D. Bernardo s. de Consid. cap. 5. nullus Spiritus ingredi animam possit præter Deum, animæ Dominum; Dæmonem partem animæ superiorem, immediatè aggredi non posse. Sed tantum posse inferiores, imaginationem scilicet & appetitum, illas potentias commouendo per sensus externos, vel etiam ipsas immediatè. Itaque non nisi corporea, & temporalia proponit quorum capaces sunt, & per eas deinde superiores aggreditur, inficiendo, & aliciendo. Pingit igitur in imaginatione delectabilia; deinde varios motus incitat in appetitu, & concupiscentia, quæ potissimum eius atrium quod culat: (quare concupiscentiam adorantur Manichæi ut numen, & aliquid diuinum esse crediderunt, ut ait Epiph. Hæresi. 6.) Illam nunc lætitia diducit, nunc tristitia committit: quæ sunt virtutis, proponit ut aspera ac difficilia; quæ sunt vitii, repræsentat ut blanda, atque amabilia. Deus autem qui supremus est dominator domus, potest eam aggredi, & inuadere per uniuersas partes, ingrediens nonnumquam per exteriores sensus; inferensque molestias & terrores, quibus deprimuntur passiones; ut intellectus & voluntas quietiores fiant, ad cernendum & diligendum quod convenientibus est saluti aliunde inchoans aliquando per superiores potentias, quibus deictis, atrescunt vitia, debilitantur passiones, carnis furia contabescunt.

Nota, 2. Potentias inferiores, uti virtutem multum impediunt, ita etiam plurimum eam

commovet appetitum, & iste illam sequitur, utramque autem intellectus & voluntas, unde Philo tribuit concupiscentiæ ὁλοκλήρως δύνειν vim attractivam: ut & quæ cæteras potentias ad se trahit: & Aristoteles mentem ei componens ait, ὁ μὲν νῦν λέγει, ἢ δεῖται, mens dicitur, hæc agit. Ac licet contra imaginationem, atque appetitum ferri possint superiores facultates, tunc tamen & virtus est difficilis, & nondum perfecta: nam ut ait Augustinus, quod nobis resistit in nobis, nondum sanatum est in nobis. Cum itaque in totum sananda foret Magdalena, Christo eam in omnibus potentiis inferioribus & superioribus aggressus est. Itaque mirabili illa modestia, & maiestate plena fulgore, quæ ex eius vultu emicabat, primo peccatricis oculos, deinde imaginationem, postremo mentem percudit: Ille, qui ut ait Chrysost. est verè speciosus patris filius hominum, neque solum speciosus, sed & speciosorum amator: de quo ait Propheta, *Dedi tibi illi quasi adamantem*, ut sicut ait Richard. Victor, *Traet. de Charit. cap. 7.* ferrea quoque attrahere possit in funiculis charitatis. Cum igitur ab ista muliere in sua maiestate aspiceretur, tanta statim honestatis & modestiæ forma in imaginatione aspicientis impressa est, ut vel momento castitatem & honestatem dilexerit. Tum ipse Christus suis sermonibus de vitio & virtute, de castitate & modestia eas in eandem eius imaginatione formas induxit, veteres delendo ut jam res omnes aliter cerneret, aliter gustaret in appetitu. Nam & Christus dicere solebat, quod ex Evangelio Egyptiorum refert Clemens Alexand. 3. Strom. Veni ad dissolvendum opera feminae, id est, cupiditati & concupiscentiæ. Sed cum de iudicio, & de pœnis inferni cœpit differere, quos terrores illa tum concepit quàm vehementer concussa est; In seipsa inferos intuebatur, & illa tormenta sic erant illi præsentia, ac si ipsa

sentiret. Quis referat quos dederit gemitus, quos singultus, quas lacrymas: quàm illi priora omnia viluerunt, quam ridiculæ vanitates, quam turpes deliciae, quam infames amores? Itaque simul omnes eius potentias perculit, superiores, atque inferiores; nec tantum ab eius corpore, sed etiam ab animo multos expulit dæmones, à quibus liberata, tam citò se sensit mutatam, ut mirum in modum obstupesceret, nec minus scilicet quam quibus sublatae sunt præstigiæ, & incantationes: qua obtenta victoria facile fuit Christo cætera peragere. Sed antequam pergam reliqua parabolæ verba persequi.

Collige 1. Discrimen inspirationis Divinæ & suggestionis diabolicæ: utraq; enim excæcat, utraq; oculos red-dit, sed diverso modo: Divina siquidem ostendit res omnes sub sua specie & forma, æterna ut æterna, peritura ut peritura, honesta ut turpia: Diabolica vero sub alienâ & contraria specie, per fascinationem & deceptionem.

Collige 2. Esse facile Deo, quod putas impossibile, ut alio sis iudicio & gustu, quam es circa rerum omnium iudicia & amores. Nam si semel Deus animum tuum possederit, & totam mentem tuam, si semel impleverit tuas potentias, continuo quæ tu tanti facis, illa tibi vilissima videbuntur: verbi gratia, omnis mundi pompa, omnia artificia, fastus omnes, cura corporis, eiusque ornatus, & sexcenta quæ nunc magni facis, tibi tam indecora & adeo ridicula videbuntur, ut mireris te potuisse aliquando illis rebus adhærescere: & è contrario, quæ nunc averfariis, qualia sunt solitudo, modestia, & aliæ virtutes, immo mortificatio, tibi adeo jucundæ videbuntur, ut mireris te hactenus illis animum non dedere potuisse. Nunc carnis voluptas blanda tibi videtur: sed si Deus species tuas commutaret, ita hor-

eres, ita te puderet, ut ferre non posses. Certè sicut homines mundani quæ apud Religiosos fiunt, irrident; ita vicissim homines pii, quæ in mundo sunt, planè abhorrent, ac detestantur. Utrumque Paulus paucis verbis complexus est, *Mibi mundus crucifixus est, & ego mundo.* Sed iamen hoc inter utrosque est discrimen, ut quia quæ mundus ostendit fucata sunt, & mendacia, illa non possint esse diuturna; itaque aliquando persona tollatur, & auferantur præstigii; unde in morte sanum est rerum omnium iudicium: quæ verò Christus ostendit, illa vera sint, & ideò semper eodem modo videantur. Sed ad parabolæ verba redeamus.

4. Itaque post ingressum in domum Fortis, *Univerfa arma ejus Fortior auferet, in quibus Fortis confidebat,* & quibus fortior erat: Nam si per seipsum dæmon fortis timendus est, certè multò magis armatus timendus est: Dæmonem autem propter potestatem, fortem esse testantur omnes Scripturæ: ut enim ait Iobus, *Non est fortitudo quæ comparetur ei.* Porro ejusmodi arma quadruplicis sunt generis, uti Patres docent.

1. Res omnes temporales: Sicut enim advertit Basil, homil. quòd non simus affixi rebus temporalibus; similis est Dæmon latronibus viarum, qui se sub arboribus abscondunt, ne videantur à viatoribus, priusquam in istos inyadant; ita quippe sese Dæmon occultat sub specie bonorum sæculi donec in incautum & nihil tale cogitantem derepentè involet. Nemo enim consentiret dæmoni tentanti, si per seipsum accederet: appetitus siquidem tentati refugeret, & abhorreret; sed accedit tentator proponendo delectabilia, utilia & apparentia bona, ut ad verè malum, hoc est peccatum attrahat: aut deterrendo sub specie apparentium malorum, ut retrahat à verò bono: sicque tentat tanquam latro: aut denique per aliqua, quæ in creatura sunt bo-

na, in errorem inducendo: sic enim persumit multis creaturas esse deos: propter quod dicitur à Salomone Sapient. 14. *Odium falsæ, & in tentationem animabus hominum & in misericordiam pedibus insipientium.*

2. Prava nostræ affectiones sunt arma dæmonis: etenim nostris concupiscentiis, affectibus, & dissidiis abutitur; sub iis se abscondit, ea contra nos excitat, & in perniciè trahit.

3. Etiam vitia nostra & peccata arma ipsius sunt: nam per unum vitium trahit ad multa. Mirum est quanta mala in homine per ambitionem, & avaritiam operetur.

4. Membra corporis nostri arma ipsius sunt: de quibus dicit Apostolus ad Rom. 6. *Neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato.* Et his omnibus confusus custodiebat arcium suum in Magdalena. 1. Etenim ipsi arma fuerunt contra ipsam opes honor, delicia, toramatores, tam multis jurata fides, juvenus, nobilitas, pulchritudo, libertas. 2. Arma fuere, illa incredibilis vanitas, amor pulchritudinis, amandi & videndi se amatam cupiditas & infania, delectatio corporis, vita suavis, atque jucunda: arma fuere omnes illius passionis, amor, timor, spes, lætitia, desperatio, audacia; 3. Arma fuere peccata ipsius, vetus consuetudo; ille cultus vanitatis & pulchritudinis: hinc enim oportuit & amare, & amari: 4. Arma ejus omnia membra: oculi, vultus, statura, color, gratia, lepos, incessus, vestiendi ratio: eloquentia, prona ad amandum mens, animus officiosus, &c.

Sed Christus hæc omnia arma abstulit, & in suum usum convertit.

Nam 1. Dæmon se deinceps ei occultare non potuit sub vanâ specie, cui Deus veritatem rerum indicavit, & cæcitatem abstulit:

Non ei 2. nocere potuerunt passionis, quas omnes ad se convertit; nempe amorem, timorem, spem, tristitiam, lætitiã, &c.

Non 3. Peccata & vitia ei potuerunt esse damno

damno, quam tam facile sanctificavit, *Remittuntur tibi peccata tua.* Item *Vade in pace*

Non 4. corporis membra: etenim jam aliis fuit oculis, aliis sensibus alio corpore: itaq; alio modo cernebat, alio modo tangebat, alio modo lachrymabatur, alio modo capillos spatgebat; & sic omnibus armis suis dæmon spoliatus est; quia & omnia in Christi arma conversa sunt. Sed ad parabolam.

5. loco, igitur vasa fortis diripit Marc. 3. expilat domum, instrumenta eius bellica, prædiarios milites, propugnacula, armamentarium, apparatus annonæ, omniaque occupat. Vasorum enim nomine, vel intelliguntur ij quibus dæmon usus est ad alios perdendos, vel domus ipsius suppellex: Itaque passim, cum quidam homines pessimi infervant dæmoni ad regnum eius promovendum, dicuntur eius vasa, ut qui alios propositis falsis dogmatibus deceperunt. Tales fuere Philosophi semivatis variis erroribus: tales iniqui & impij Principes, per quos propagata idololatria: tales Schismatū errores, qui omnes vasa dæmonis, & vasa iniquitatis dicuntur, quo sensu etiam fuere Herefiarchæ, & Genes. 29. vocantur Levi & Simeon vasa iniquitatis, quoniam auctores fuerunt cædis Sichimitatum: ut è contra Paulus dicitur vas Electionis quia per ipsum inumeri erant convertenti. Eodem modo Chrysostr. hæc vasa interpretatur inferiores dæmones qui Principi Dæmoniorū serviunt, nocendo hominibus. Hæc autem Christus diripuit, quia & dæmones inferiores expulit à corporibus, & ab animis; & homines ad se traduxit, & ad suas partes: Ita Idolorum Sacerdotes conversi, & errorum magistri. Ita ad fidem adducti sunt Principes atque Reges per quos deinde fidem auxit in populis, quos eorum exemplo atque auctoritate permovit.

Sed ratione Magdalensæ per vasa intelligo ea quibus & sibi & aliis paraverat ruinam;

hoc est ea quibus concupiscentiam accendebat: Quam multos enim sua dementarat pulchritudine, quam Nazian. appellat dulcem illecebram, charum venenum: Quam multos oculis vulnerat! oculis quos Nonnius Poëta appellat, Præcones tacitos Chrysostr. adulterii conciliatores. Tertull. invitatores libidinis. Quam multos suis capillis irretierat quasi rebus! Quam multos osculis fascinaerat ut carminibus ac incantationibus! Quam multos odoribus, uti Panthera, feras attraxerat! Sed nimirum *universa eius vasa auferet in quibus confidebat.* Nam ut ait Apostolus ad Rom. 6. *Sicut exhibuistis membra vestra servire immunditia & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra servire iustitiam sanctificationem:* quod mirabiliter præstitit ea omnia in sanctos usus convertendo. Gregor. homil. 33. in Evangel. Quot ergo in se habuit oblectamenta, tot in se invenit holocausta: convertit ad virtutum numerum criminū, ut totum serviret Deo in pœnitentia, quidquid ex se Deum contempserat in culpa. Unde vis initium ducam? Undique possum, quoniam singula summa sunt, & in singulis tanta mutatio, ut non statum mutatum, sed personam aliam diceret. Incipiamus ab oculis, quoniam ut in amore, ita etiam in exitio fuere duces. Quid ait Evangelista? *Lachrymis cepit rigare pedes eius.* Rectè incepit à lachrymis: Multum enim ad Deum flectendum fletus est efficax: norat Davidem lachrymis culpam adulterii & homicidii eluisse, & separabat se lachrymis sordes suas posse eluere. Cyprianus ser. de Cœna Domini. In huius præsentia Domini non supervacaneè mendicant lachrymæ veniam, nec unquam patitur contriti cordis holocaustum repullam: Quoties te in conspectu Domini video suspirantem, Spiritum Sanctum non dubito spirantem: cum intueor flentem sentio ignoscentem. Nihil quidem

dem Magdalena dicit, sufficit ei si loquatur oculis: Nam & pulchrè dixit Augustinus serm. 226. sufficit auribus Dei, imber oculorum: fletus citius audit, quàm voces. Nec mirum quòd à lachrymis inciperet: cùm enim se sordidam agnosceret, ut ait Cypr. fletibus se abluuit, & lachrymis se baptizat. Sed quò nomine oculos ejus appellem? An rivos, an fontes, an nubes, an hæc omnia? Quis enim plures unquam vidit lachrymas, quis fletus uberiores, qui satis fuerint Christi pedibus abluendis? hic mihi vos liceat appellare oculi, olim tam procaces, nunc tam casti. Quam malè nuper ardistis, quàm malè undique flammam eiecistis? At qualis mutatio! Unde tot olim ignes, tot flammæ, tot incendia, nunc tot fletus, tot aquæ. Vide si plurimas esse oportuit: ut tot & tantæ sordes vitæ præteritæ abluerentur; ut tot adulteria lavarentur; tot ut proprios ignes & alienos extinguerent; tot ut inferorum flammæ extinguerentur: Jer. 9. *Quis dabit capiti meo aquam & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte in defectos filii populi mei: Quot hominum casus & ruinam deflere debuit, quos ipsa perdidit? Et si oculi sua tantam facta deflerent, quandò satis esset lachrymarum? Sed nimitum ut ait S. Gregor. Consideravit quod fecit, & noluit moderari quid faceret. Quàm olim falsas & vanas lachrymas fuderat; nunc autem autem quàm veras, quàm justas, quàm calidas! Olim populus mare transiens in Moysè baptizatus est & in nube: Illa sibi est mare, sibi est nubes in qua baptizatur. Venit Ioannes baptizans, &c. predicans baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorum. Illa in suis lachrymis baptismum invenit pœnitentiæ. Cyprianus: fletibus se abluuit, lachrymis se baptizat. Promisit Michæas cap. 7. quod Deus projiciet in profundum maris omnia peccata nostra: Illa existimavit ab oculis suis mare illud fluere debere: juxta il-*

lud Jerem. *Magna est velut mare contritio tua, quis medebitur tui?* Cyprianus: Vt capillis pro linteo, oculis pro catino, lachrymis pro Baptismo.

Sed vide reliquum pœnitentis apparatus, ubi omnia vanitatis instrumenta, non ad tempus, sed in perpetuum abiecit. Pergit Evangelista. *Et capillus capitis sui se gebat: Capillos suos quos olim tanto studio compoluerat, mira indignatione primum turbavit, tum sparsit: non illa affectata negligentia, sed summa pœnitentia. Vide autem in quem usum: Cùm enim pedes Salvatoris diutius lachrymis suis abluisset, quasi potius inquinasset quàm lavisset, capillis suis cœpit tergere, & exficcare. Usus capillorum plane inauditus: Capilli ad pedes; & ad pedes tergendos & exficandos; & quod omnem admirationem superat, Magdalene capilli ad pedes Christi: Quæ mutatio? quos tanti fecerat, vide quomodo abiecit. N mirum servierant illi vanitati, nunc autem obsequio: In illis olim tanta diligentia, tanta cura, tantus cultus; nunc autem summa negligentia, ac despicientia, quasi nihil vilius haberet. Quàm multos olim decepistis, quàm multos cepistis, atque irretistis? Quàm nunc justè puniuntur: Sed iterum qualem usum capillorum: Illos natura mulieri dedit ad honorem, & in capitis naturale velamen: Sed quid faciat Magdalena quæ per illos omnem honorem perdidit? Turpe est ait Apostolus feminam sine capillis esse: Sed quam turpitudinem vereatur Magdalena, quæ in vita sic turpis fuit. Olim rete fuistis ad animas capiendas, sed nunquid aliquando piscem majorem cepistis: si quidem Tertullian. Christum *ixobor* appellat post Sibyllam: Quidam Lucilius nomine, in Græco Epigram-*

grammate, saluus post naufragium crines suos obtulit Neptuno; subdens, aliud namque habet ille nihil: Post tanta naufragia pudoris, quid aliud offerret misera? Sane Sponsus Cant. 4. ait se vulneratum in uno crine colli Sponsæ: Quidni vulneret quæ de capillis chordam arcus fecit quo Sponsum vulneraret? Sed 3. qualem usum capillorum? Sic illos sparsit ut luctum ostendat: hic enim est lugentiam habitus, hic mos fletuum: Sed quis maior luctus Magdalenæ luctu: Ita sparsit, ut credas furere: Vide enim mulierem in cæco vultu, sparsis capillis, oculis dejectis & madentibus, toto corpore & totâ facie ardorem furoremque spirantem: diceres Mænadem esse ac furore Bacchico percitam, sic amor & dolor eam abripuerit. Vide amorem in dolore. Etenim affixa pedibus Christi eos osculari non cessat: ô labia ô oscula ô pedes: Sic nimirum castis osculis, impudicæ quondam oscula castigat. Chrysol. sermon. 93. præcesserant intervenientes lachrymæ, ut oscula devota sequerentur, quia lachrymæ satisfactionis sunt documentum, oscula sunt reconciliationis indicia.

Et quoniam ut ne aliquid vanitati desisset, vultum unguentis corruerat, & capillos perfuderat, ne suarum rerum quam suipsius videretur tenacior, quod habebat unguentum pretiosissimum, illud non jam in caput, uti moris erat, sed in pedes, quod faciebant tantum delicatissimi, effudit, multa in uno facto significans. Olim Christiani divitias attulerunt ad pedes Apostolorum: Ista vanitatem & delicias in unguento, omnia bona in capillis, amorem in osculis, cor suum, omnia desideria, mentem, & intellectum in oculis. Sed cur omnia ad pedes, unguentum, oscula, capillos & lachrymas, nisi quod putat se

minus facere quam deberet: nisi quia despicit etiam quæ facit: nisi quia rerum omnium suarum agnoscit Dominum: Denique quoniam magnarum aures sunt in pedibus, audiunt enim eos qui ad pedes suos loquuntur, ita scit Dei misericordiam, & Dei aures, & penitentiam portum, & thronum gratiæ, & aram elementariæ, esse pedes Christi.

Et hæc quidem faciebat exteriùs, nihil omittendo quod consecraret, ut supra dixit Gregorius: Sed multò majora faciebat interiùs, nam ut ait Chrysostr. homil. 6. in Matth. quæ in secreto mentis agitabat, multò his ferventiora erant, quæ tantum modò Deus ipse cernebat. Cyprianus: maculatâ intrinsecus anima, proprium in Sancta sanguinem intulit. Quam vere dixit Tertullianus, quòd penitentia in peccatorem pronuntians, pro Dei indignatione munere fungitur. Quid enim pejus, quid gravius Iustitia divina Magdalenæ imponeret, quam quod imposuit penitentia? Sed vide castigatam impudentiam, castigatas delicias. Gregorius: Super convivantes ingressa est; non iussa venit; inter epulas lachrymas obtulit: discite quò dolore tridet quæ inter epulas flere non erubescit. Quam solent eiusmodi mulieres projectæ esse ad scelus? Quam parùm ad virtutem animosæ? Quam ubique ineptè risum & jocos, & delicias quarunt? Vide monstri similem mutationem. Quid enim generosiùs, quid fortius illa
anima

anima, quæ omnium cogitationem, omnium oculos, omnium iudicia, omnium sermones n-glexit, ut priorem impudentiam, tanto pudore ac v-recundia castigaret?

Quis sic pœnitentiam agit ut convertat in opera iustitiæ membra quæ se vire fecit iniquitati? Itaque nil mirum si diabolus cum vasa in quibus confidebat, ablata non videat, animos resumat, ut redeat; videns domum vacantem & ornatam: Ita post confessionem eadem oculorum libertas, idem vestium ornatu & luxu, eadem profusio in conviviis, eadem conversationes, eadem consuetudines, eadem domorum frequentationes, idem libri, eadem scriptiones. Quid mirum si non sint stabiles conversiones? Sed nimirum nemo considerat quid fecit: unde nec satis quid facere debeat, intelligit, Ultima parabola verba supersunt.

6. Et spolia eius dist-ibuet. Horum nomine ipsi homines intelliguntur qui prius sub dæmonum potestate fuerant, ac transeunt in possessionem Dei, atque à dæmone auferuntur: sicut etiam innumera loca, templa, provinciæ, à quibus dæmon expellitur vocari possunt spolia quæ diripiuntur. Ita Christus in mundi conversione, divisit spolia, cum homines variis Spiritus Sancti donis exornavit, eosque in diversâ munera elegit: ex illis enim quosdam constituit Apostolos, quosdam discipulos, quosdam solum fideles, quos omnes eripuit de potestate diaboli.

In præsentis proposito, per spolia intelliguntur ii quos dæmon per Magdalenam acquisierat: Sed Christus spolia eius divisit. Quis enim eius conversione non tactus est? Quis non vehementer percussus? quo etiam exemplo usque in finem mundi plurimi convertuntur.

1. Enim quisquis sic lachrymantem intuetur & eo habitu pœnitentem; fieri non potest, ut de suorum peccatorum pœnitentiâ non cogi-

tet; unde S. Gregor. sic de illâ homiliam exorditur: Cogitanti mihi de Mariæ Magdalene pœnitentiâ flere magis libet, quàm aliquid dicere.

2. Quia ejus exemplum ad heroica nos commovet: hoc enim proprium est generosarum actionum, ut vehementissimè percillant. Et sanè quid post hoc exemplum in pœnitentiâ vereat? an confusionem, an abjectionem, an lachrymas, an luctum, an rerum omnium dilectarum contemptum? Quæ non habes in Magdalenâ harum omnium rerum illustria exempla? Tanti dux scemina facti.

3. Quia vehementer hinc accenditur confidentia: Nam si scemina peccatrix, & publica, intra tam exiguum tempus veniam obtinuit, quia sincerè pœnituit, cur idem sperare non possum? Deinde, si ei non tantum culpa, sed etiam pœna remissa est; si ejus amoris venia data est; quid jam mihi erit difficile? quid non sperem? Si mulier impudica ob sincerum amorem prælatâ est homini iusto, & Pharisæo, quoniam dilexit multum, quo percinuit Christi parabola de duobus debitoribus, ubi enumeratis utrinque actionibus, Magdalenâ Simoni est anteposita: Si mulier impudica nec à Christo repulsa est in actionibus & obsequiis etiam eum tangentibus; ut ejus pedes manibus attingere, lachrymis abluere, capillis tergere & osculis toties premere sit permissa: Si denique eò puritatis pervenit post tam multas sordes & adulteria, ut sicut loquitur Chrysost. quoniam dilexit multum, illa meretrix Virgines quoque ipsas castitate superarit, cum hoc igne correpta fuit: Quid nunc peccator sperare non audeat: Ex his patet quod proposui in Magdalene conversione; nunc verè esse iudicium mundi.

Hoc unum cum Davide mihi quærendum superest. Quando facies de persequentibus me iudicium: Quid enim, Auditores, in nobis perseverat diaboli tyrannis: Nimirum
fortis

fortis ille armatus custodit atrium suum, & in pace sunt omnia qua possidet: Atrium est ille aditus ô Peccator, quo in animam tuam ingressus est: Eheu! si per cupiditatem hoc potissimum defendit; si per opinionem pulchritudinis; si per vanitatem; si per voluptatis illecebram; hoc tanè diligentissimè custodit, Atque inde in pace sunt omnia qua possidet. Et nisi citò fortior supervenerit, qui gratiâ suâ fortem alliget, ac vincat, domum tuam atque arcem adoriatur, & arma fortis eripiat; Quid de te fiet tandem, ô mortaliùm miserime, &c.

Sed quàm pauci sunt qui patiuntur, ut vitæ gratia vasa diripiat, seu tollat instrumenta nequitia. Videas enim mulierem ad Deum convertam, eodem cultu incedere, iisdem uti deliciis, eundem adhibere corpori ornatum, & esse sine ullâ vitæ mutatione: unde non mirum si nec spolia dividantur, hoc est, si illi quos ipsa incendit semper ardeant. Multæ sunt qui unâ se sibi blandiuntur, quod non sint infames in peccatis, sicut Magdalenam fuisse diximus. Quibus respondeo 1. cum Augustino audeo dicere, utinam corrupta esses & humilis: 2. Multas in vitiis Magdalenam aequare, aut etiam superare, sed paucas admodum ne dicam nullas, in conversione morum ac pœnitentia Magdalenam imitari. Quam enim ita suorum peccatorum pœnitet? Quæ-nam ita generosè id officii fungitur: Quæ-nam cum tantis lachrymis; cum

câ satisfactione; cum tantâ dilectione, ut amore veniam meruerit, secundum illud, remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum: Quæ-nam cû tanta perseverantia in gratia, ut de ea dicatur quod de Magdalena, eam amplius nunquam peccavisse: Quæ-nam cum tanta fide, ut ei dicatur: Fides tua te salvam fecit, vade in pace: Quæ-nam post condonationem cum tanto fervore, tantaque in proposito constantia, ut 30. annos, id in solitudine agere perseverarit quod semel inchoarat: Semper enim Magdalenæ lachrymæ; semper sparsi & neglecti capilli; semper iterata oscula; semper silentium; semper fides; semper amor, semper dilectio. Consideravit namque quod fecit; & noluit moderari quid faceret. Ego quidem sic existimo, nullam esse, nec ullum ex peccatoribus, qui sic consideret, & quid fecit & quid Deo debeat. Tamen & aliquando considerandum est; & aliquando tandem pœnitendum, Utinam & id citò, & eodem modo quo sancta pœnitens Magdalena: ut cum ea verè multumque diligentes, & idè peccatis omnibus expiati, in gratia Christi moriamur, & ejus conspectu in gloria frui mereamur aliquando.

Amen.

* *